

gabner bedst, og at denne Frihed ogsaa maatte gaae; men det er jo aldeles klart, at de efter hele vor kirkelige Lovgivning her i Landet have fuld Frihed, og at de nu have den i større Udstrækning, end de vilde faae, naar de fik deres Andragende opfyldt. De have jo nemlig fuldstændig Frihed til at gjøre, hvad de nu have gjort: bygge sig en Kirke, vælge sig en Præst og dyrke Gud paa den Maade, som de finde meest stemmende med deres Overbeviisning, og man maa altsaa sige: Frihed skulle de ikke faae ved denne Lov, thi den have de allerede i fuldeste Maal. Vil man derimod ikke opretholde den danske Folkekirke, ja, da er dette en ganske anden Ting. Jeg kan tænke mig den Mulighed, at jeg kunde gaae med til at afflaske den danske Folkekirke; thi dermed var jo ingenlunde afflasket den evangelisk-lutheriske Kirke. Jeg vil give de Herrer Ret, som have lagt Vægten paa, at Frihed er det, der tjener de aandelige Nørelser bedst, og at altsaa den evangelisk-lutheriske Kirke vilde flore mere ganske anderledes, naar der var fuldstændig Frihed og ikke disse Folkekirkens Baand paa den; men dette er et heelt andet Spørgsmaal. Spørgsmaalet er her, om man i Folkekirken kan have frie kirkelige Samsfund, og disse dog kunne siges at være Dele af den danske Folkekirke. Jeg finder, at dette er en saa complet Modsigelse, at jeg slet ikke kan tænke mig Muligheden af, at dette kan fastsættes ved nogen Lov. Giv vi denne Lov, og de Menigheder, som derefter danne sig, vælge en Præst og Valget faaer kongelig Stadsfæstelse, forekommer det mig derimod ikke, at man med Rette vil kunne sige, at de ere frie kirkelige Samsfund, men de ere berettigede Dele af den danske Folkekirke; de vilde ikke uden at modsig sig selv, hvergang de nævne det, kunne kalde sig frie kirkelige Samsfund, thi disse to Ting lade sig ikke forene. Vil man leve et virkelig frit Samsfundsliv, saa maa man ogsaa vide at finde sig i at gaae Glip af de Fordele, som de Andre have, der lade sig paalægge Baand, og som ikke gjøre Fordring paa uindskrænket Frihed; man kan ikke paa eengang have disse Fordele og den fuldstændige Frihed. Man maa nu veie imod hinanden Fordele ved at være i et fuldstændigt frit Kirkesamsfund og For-

dele ved at vedblive at være i den danske Folkekirke og da underkaste sig visse Former, og det, som man anseer sig bedst tjent med, maa man vælge. Saaer man denne Lov, saa faaer man jo den fulde Ret til at kunne vælge derimellem. Der er ikke Spørgsmaal om, at naar Loven kommer ud, vilde jo Menighederne kunne anstille denne Overveielse, og finde de da, at det er bedst ikke at paalægge sig noget Baand, saa blive de staaende udenfor og have fuldstændig Frihed, men saa kunne de ikke have de Fordele, som de Andre have, der have ladet sig Baand paalægge. Der er derfor ogsaa paa den første Side af det trykte Andragende, der foreligger til Danmarks Rigsdag, udtalt en overmaade klar Tanke, som er anført her i en anden Forstand end den, hvori jeg nævner den, men som er fuldstændig rigtig, og som viser, at min Betragtning er den rette. Det hedder nemlig i sidste Punktum paa første Side: „Thi man har ved den herhenhørende Lovgivning slet ikke tænkt paa Muligheden af en saadan Stilling“ nemlig den, at et frit kirkeligt Samsfund ogsaa kan være en Deel af den danske Folkekirke; jeg seer heller ikke Muligheden deraf, og det er jo derfor naturligt, at den danske Folkekirke ikke har en Bestemmelse for dette Tilfælde, da den anseer det for umuligt, at der kan blive Spørgsmaal derom. Vedtages nu Fleertallets Forslag, vil der derved være sket et betydeligt Fremskridt i Retning af Frihed i den danske Folkekirke. Istedetfor at nu ikke nogen Menighed kan faae den Præst, som den ønsker, og ofte, fordi den har været godtroende nok til at udtale, at den ønsker en bestemt Mand, alene af den Grund ikke har faaet ham, saa vilde en Menigheds Medlemmer nu, naar Loven kommer ud, faae Afgang til selv at vælge deres Præst, og det skulde da være ganske underligt, om ikke Valget fik kongelig Stadsfæstelse. Naar vi før have pleiet Forhandlinger sammen om større kirkelig Frihed, har det altid lydt: Blot vi kunde komme dertil, at Menigheden selv maatte vælge sin Præst; dette har i flere Aar været Endemaalet for vore Ønsker. Nu foreligger her et Lovforslag, som siger, at naar en Menighed kun vil indrette en Bedesal og ordne alt hertil Fornødent, kan den vælge en Sjelfører efter